

ATATÜRK İLKE VE İNKILAPLARI:

Atatürk ilkeleri:

1)Cumhuriyetçilik:

- TBMM'nin açılması
- Halifeliğin kaldırılması
- Saltanatın kaldırılması
- Cumhuriyet'in ilanı
- 1921 ve 1924 anayasalar
- Erkanı harbiye vekaletinin kaldırılması
- Kadınlara seçme ve seçilme hakkı.

2)Milliyetçilik

- Halifeliğin kaldırılması
- Türk dil kurumunun açılması
- Türk tarih kurumunun açılması
- İzmir İktisat Kongresi kararları
- Kabotaj kanunu
- Merkez bankası kurulması
- TBMM'nin açılması
- Tevhidi tedrisat yasasının kabulü

3)Laiklik

- Saltanatın kaldırılması
- Halifeliğin kaldırılması
- Şeriye ve Evkaf yasasının kabulü
- Tevhidi tedrisat yasasının kabulü
- Türk medeni kanununun kabulü
- Tekke ve zaviyelerin kapatılması
- Kılık kıyafet yasası
- Devletin dini "İslamdır" maddesinin 1928'de çıkarılması
- Medreselerin kapatılması

4)Halkçılık:

- Cumhuriyet'in ilanı
- TBMM'nin açılması
- Soyadı kanunu
- Medeni kanununun kabulü
- Kılık kıyafet yasası
- Halk evlerinin açılması
- Millet mektebinin açılması
- Aşar vergisinin kalkması
- Tevhidi tedrisat kanunu

- Kadınlara siyasal haklar verilmesi
- Çocuk esirgeme kurumunun açılması

5) İnkılapçılık:

a) Hukuk alanında:

- Medeni kanun çıkarıldı. (İsviçre'den alındı)
- Ankara hukuk mektebi açıldı
- Türk kadınının 1930'da belediye seçimlerine, 1933'te muhtarlık seçimlerine, 1934'te milletvekili seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı verilmiştir.
- Türk ceza kanunu (İtalya'dan alındı)
- Türk ticaret kanunu (Almanya'dan alındı)
- Deniz ticaret kanunu (Almanya'dan alındı)

b) Eğitim ve kültür alanında:

- Tevhidi tedrisat kanunu: Din ile eğitim ayrıldı. Tüm eğitim kurumları MEB'e bağlandı.
- Medreselerin kapatılması: Yerine imam hatip geldi
- Maarif teşkilatı hakkında kanun: Laik ve modern eğitim sistemi geldi.
- Yeni Türk harflerin kabulü: Okuma ve yazma oranı düşük olduğu için Arap harflerinden Latin harflere geçildi. 24 Kasım 1928'de Mustafa Kemal'e başöğretmen unvanı verildi. (Latin harf ile basılan gazete Mardin)
- Millet mekteplerinin açılması
- Türk tarih kurumunun açılması: Mehmet Tevfik Bıyıkoglu ilk başkanı, 1937 yılından itibaren Belleten dergisi çıkarmıştır.
- Türk dil kurumunun açılması: İlk başkanı Semih Rifat Horozcu
- Halk evlerinin açılması: Ülkü dergisi çıkarmışlardır. Müze, sergi, spor, sosyal yardım, kütüphane, köycülük, temsil, dil ve edebiyat öğretimi yapılır.
- Yurt dışında tek şubesi Londra'dır.

c) Toplumsal alanda:

- Şapka kanunu ve kılık kıyafet değişikliği: Mustafa Kemal'in Kastamonu gezisindeyken İnebolu'da fötr şapkayı halka tanıttı. Fes, sarık gibi şapkalar yasaklandı. Din kıyafetlerinin ibadethane dışında giyilmesi yasaklandı.
- Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması: Şeyh Sait isyanı sonrası kapandı. (Fatih Kanuni, Mevlana gibi türbeler açıktır.)
- Soyadı yasası: Konya Milletvekili Hazım Ülkü Onat'ın fikri ile TBMM, Mustafa Kemal'e "Atatürk" soyadının vermiştir. Lakap ve unvanların kullanımı yasaklandı.
- Takvim, saat, ölçü sisteminde değişiklik: Hicri takvimden Miladi takvime geçildi. Metrik sisteme geçildi
- Hafta sonu tatili Cuma yerine Pazar oldu.
-

d) Sağlık alanında:

- İlk kez Sağlık ve Sosyal bakanlığı kuruldu
- Dr. Refik Saydam, Refik Saydam Hızlıssihha enstitüsü kuruldu
- Numune hastaneler açıldı.

e) Ekonomik alanda:

- I. İzmir İktisat Kongresi:
- Kazım Karabekir başkanlığında toplandı, kongrede Misakı İktisadi kabul edildi. Lozan görüşmeleri toplanırken toplanmıştır.

Misakı İktisadi:

1)Yabancı şirketlerin millileştirilmesi

2)Milli bankaların kurulması

3)Hava ve deniz ulaştırmacılığının geliştirilmesi

4)Aşar vergisinin kaldırılması

5)Yerli malına teşvik edilmesi

- Aşar vergisi kaldırıldı
- Tarım kredi ve satış kooperatifleri kuruldu
- Ankara'da Gazi orman çiftliği kuruldu
- Ziraat enstitüsü kuruldu
- Ticaret ile uğraşanlara kredi vermek için Celal Bayar iş bankası kurdu
- Kabotaj kanunu çıkarıldı (1 Temmuz 1935 Denizcilik bayramı)
- Para politikasını sağlamak için Sanayi ve Maden bankası kuruldu. Daha sonra adı Sümerbank oldu.
- Özel sermayeyi sanayiye çekmek için Teşvik-i Sanayi kanunu çıkarıldı. (ama başarısız oldu)
- Esnafa yardım amaçlı Halkbank kuruldu
- Denizcilere destek vermek için Denizbank kuruldu

I. Beş yıllık kalkınma planı: Devletçiliğe geçiş

1)Modern sanayileşme başladı

2)Demiryoluna önem verildi.

- Menkul kıymetler ve borsalar kanunu çıkarıldı
- Gümrük tarife kanunu çıkarıldı
- Türk parasını koruma kanunu çıkarıldı

f) Ulaşım alanında:

- Türk tayyare cemiyeti kuruldu.
- Uçak ve motor fabrikası açıldı
- Vecihi Hürkuş tarafından "Vecihi Sivil Tayyare Mektebi" isimli bir Türk sivil havacılık okulu açıldı.
- Haydarpaşa limanı millileştirildi
- Adana-Mersin demir yolları millileştirildi.

6)Devletçilik:

- I.ve II. Beş yıllık planı
- Devlet bankalarının kurulması
- TCDD kurulması
- Misakı İktisadinin kabulü